

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/101/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1220204012
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Chalupka
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1220204012.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Chalupku a členov senátu JUDr. Juraja Považana a JUDr. Jany Richterovej v právnej veci žalobkýň: X/ F.. M. H., J.. XX.XX.XXXX, J. XXX, J.F., 2/ S. G., J.. XX.XX.XXXX, E. K. XXX, E. K., obe zastúpené: Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s.r.o., Záhradnícka 51 v Bratislave, proti žalovanej: Union poisťovňa, a.s., IČO: 31 322 051, so sídlo Karadžičova 10, Bratislava, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalobkýň proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II, č.k. 10C/61/2020-339 zo dňa 27.01.2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej sa voči žalobkyniam 1/ a 2/ **p r i z n á v a** náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 9.000 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu žalobkyne 1/ zamietol. Uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 11.000 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu žalobkyne 2/ zamietol.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil podľa § 11, § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 1, § 4 ods. 1, 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vecne tým, že žalobou podanou na súd sa žalobkyne voči žalovanej domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v sume každá po 35.000 € a náhrady trov konania.

3. Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom strán sporu, oboznámil sa s obsahom spisového materiálu a dospel k záveru uvedenom vo výroku tohoto rozsudku.

4. Súd mal v spore nepochybne preukázané, že dňa 5.7.2019 prišlo k dopravnej nehode, pri ktorej zahynula matka žalobkýň M. G.. V čase smrti mala M. G. XX rokov, žalobkyňa v 1. rade XX rokov a žalobkyňa v 2. rade XX rokov. Dopravnú nehodu spôsobila vodička O. J. vozidlom V. S., ktoré bolo povinne zmluvne poistené u žalovanej.

5. Žalovaná svoju pasívnu vecnú legitímáciu v spore o náhradu nemajetkovej ujmy nespochybnila. Nespochybnila ani vznik dopravnej nehody ako ani zodpovednostný vzťah. Uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považovala za neprimerane vysokú.

6. Z uvedeného dôvodu sa súd pri vykonanom dokazovaní zameral najmä na dôvodnosť tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

7. Žalobkyňa v 1. rade pri svojom výsluchu uviedla, že mala so svojou matkou veľmi pekný vzťah. Matka bola veľmi obetavá, pracovala a starala sa o ňu so sestrou aj po rozvode s ich otcom. Ten prebehol v roku 2006. V čase nehody už s mamou nebyvala. Byvala už asi 1 rok s priateľom v obci J., ktorá bola od bydliska matky vzdialená asi 15-20 minút jazdy autom. Stretávali sa každý druhý víkend a riešili spolu všetky problémy. Žalobkyňa bola a je zamestnaná, v súčasnosti je už vydatá a má dieťa. Smrť matky bola pre ňu nesmiernym šokom. Stalo sa to neďaleko ich domu. Nemohla uveriť, že sa také niečo stalo mame, ktorá si to nezaslúžila, pretože bola veľmi obetavá, pracovitá, snažila sa ich dobre vychovať. Chcela, aby mali riadne vzdelanie, aby pracovali, aby si urobili vodičský preukaz, teda všetko to, čo ona nemala. S rodinou sa nestretávali, pretože mali s nimi rozdielne názory. Navštívili ich len občas zo slušnosti. Nestretávajú sa ani s ich otcom. Majú len starú mamu z matkinej strany, ktorá ale nie je psychicky v poriadku.

8. Žalobkyňa v 2. rade potvrdila skutočnosti uvedené pri výsluchu svojej sestry. Iba krátko pred smrťou matky (približne 20 dní) sa od nej tiež odsťahovala k priateľovi. Na svoju matku bola veľmi naviazaná, viac ako staršia sestra sa na jej pomoc spoliehala. Mama bola jej najlepšia kamarátka. Z jej smrti bola v takom zlom psychickom stave, že prestala veriť v Boha. Nikto jej ju nemôže nahradiť. So sestrou zostali odkázané už len samy na seba. Dokonca prišli aj o dom, v ktorom bývali s matkou. Tento dom bol v 1/2-ici vo vlastníctve ich otca. Tej sa nechcel po rozvode v ich prospech vzdať. Matkina 1/2-ica bola predĺžená, preto sa obe žalobkyne dedičstva po matke vzdali. Vlastné bývanie žalobkyňa v 2. rade nemá, s priateľom bola pred nehodou v podnájme.

9. Obe žalobkyne založili do spisu aj Potvrdenia o návšteve Psychologickej ambulancie v X. zo dňa 18.5.2020. V nich je uvedené, že sú v starostlivosti ambulancie od 9.10.2019 pre úzkostné a depresívne stavy, panickú ataku v dôsledku prežitej traumatologickej udalosti náhleho úmrtia ich matky. Do konca decembra prebiehala v dvojtýždňových intervaloch psychoterapia. Neskôr a v súčasnosti prebieha terapia raz mesačne. Obom bolo doporučené psychiatrické vyšetrenie.

10. PZ žalobkyň v záverečnej reči poukázal na to, že vzťah žalobkyň k nebohej matke nebol len štandardný. Bolo medzi nimi veľmi silné citové puto. Rodina bola poznačená rozvodom, v podstate obe vyrastali bez otca a so zvyškom rodiny neudržiavali prakticky žiadny kontakt, preto v domácnosti, v ktorej fungovali, boli silné súdržné vzťahy. Žalobkyňa v 1. rade, i keď v čase nehody bola už na ceste k samostatnosti, udržiavala s matkou pravidelný kontakt. Žalobkyňa v 2. rade sa od matky odsťahovala len pár dní pred nehodou. Obe bývali v neďalekých dedinách, možno teda predpokladať, že by podpora a súdržnosť s matkou naďalej pretrvávala. Smrťou matky prišli žalobkyne i o dom, v ktorom predtým bývali, čím stratili pomyselnú záchrannú sieť, ak by im plány v osamostatnení sa, nevyšli. Žalobkyne tiež prišli aj o významnú oporu, ktorú mali vo svojej matke. Nezanedbateľné je napokon i to, že obe skončili v starostlivosti psychológa.

11. PZ žalovanej v záverečnej reči nespochybnila, že vzťah medzi žalobkyňami a ich matkou bol blízky, úprimný a plnohodnotný. V konaní však nebolo preukázané, že by tam bol určitý druh závislosti, odkázanosti, ako je to napríklad u maloletých detí. Nebola preukázaná ani žiadna finančná závislosť žalobkyň na svojej matke, ako ani skutočnosť, že by jej strata spôsobila u žalobkyň závažné a neodstrániteľné zhoršenie ich zdravotného stavu. Žalobkyne sú dve samostatné, zárobkovo činné a finančne nezávislé dcéry s pocitom smútku, ktorý je v prípade straty blízkej osoby, pochopiteľný. Stratu blízkej osoby nie je možné reparovať. V danom prípade určite nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vznikol, avšak nie vo výške, ktorú si žalobkyne uplatňujú. Výšku náhrady ponecháva žalovaná na úvahe súdu.

12. V prejednávanej veci si blízke osoby - dcéry M. G., ktorá zomrela na následky dopravnej nehody zavinenej vodičskou osobného motorového vozidla, povinne zmluvne poisteného u žalovanej, uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za psychickú traumu spôsobenú im smrťou blízkeho človeka. V danom prípade ide o násilné prerušenie väzieb členov rodinného vzťahu stratou blízkej osoby.

13. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby následkom ktorého je smrť blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Súčasťou práva na súkromie je aj právo na rodinný život. Zväzok medzi dieťaťom a jeho rodičmi vzniká okamihom narodenia dieťaťa a trvá, aj keď už rodičia s deťmi nežijú. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvárať a

udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, predovšetkým s členmi svojej vlastnej rodiny. Už samotná strata blízkeho človeka znamená pre jeho najbližšiu rodinu značnú ujmu. Nárok žalobkyň mal preto súd za dôvodný čo do jeho základu.

14. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy súd prihliadol na zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi platný v čase dopravnej nehody (v súčasnosti nahradený zákonom č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov), na základe ktorého ak bola násilným trestným činom spôsobená smrť, odškodnenie tvorí maximálne 50 násobok minimálnej mzdy. Minimálna mzda v roku 2019 tvorila sumu 430 € (netto) x 50 = 21.500 €. Túto hranicu súd zobral ako maximálne prípustnú pre priznanie výšky nemajetkovej ujmy v prípade žalobkyň.

15. Vzhľadom k tomu, že je potrebné rozlišovať, že pri obetiach násilných trestných činov ide o úmyselné konanie páchatelov a teda o úmyselné trestné činy, ktoré štát odškodňuje z dôvodu, že im nedokázal zabrániť, v prípade prejednávanej veci išlo o čin nedbanlivostný, preto už z tohoto dôvodu súd považoval za potrebné vyššie uvedenú maximálnu prípustnú hranicu ešte znížiť. A hoci súd nepochybuje, že následok môže byť tak pri násilnom, ako aj nedbanlivostnom konaní rovnaký, pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné prihliadať na okolnosti, za ktorých k nehode došlo, prípadne aj osobu škodcu, vek obete a vek pozostalých, ich prípadnú odkázanosť na obeť, stupeň príbuzenstva, citové väzby, následky, ktoré pozostalí utrpeli a podobne.

16. S prihliadnutím na uvedené princípy súd priznal žalobkyni v 2. rade sumu 11.000 €. Prihliadol na to, že žalobkyňa už v čase smrti svojej matky nebola na ňu finančne ani inak závislá a pracovala, emočne bola na ňu viac naviazaná ako jej sestra, žalobkyňa v 1. rade. Žalobkyňa v 2. rade sa od svojej matky odsťahovala len asi 20 dní pred nehodou. Sama uviedla, že jej matka bola najlepšou priateľkou a o všetkom sa s ňou radila. Rodinu s priateľom si ešte len začala vytvárať, pričom prišla o nepochybne pre ňu cenné životné rady, ktoré jej matka mohla dlhé roky poskytovať. Prišla aj o domov, bezpečné útočisko, kam sa mohla v prípade problémov vrátiť. Žalobkyňa v 2. rade trpela a trpí úzkosťami a depresívnymi stavmi, ktoré rieši s pomocou psychológa.

17. Žalobkyni v 1. rade súd priznal sumu 9.000 €. Mal za to, že síce aj u nej platí to, čo v prípade mladšej sestry, ale s výnimkou toho, že bola od matky viac nezávislá, bývala už cca rok so svojim priateľom a svoju matku už iba pravidelne navštevovala raz za dva týždne.

18. Sumy, ktoré súd priznal sú o niečo vyššie ako sumy v obdobných prípadoch, ktoré mal súd k dispozícii v rámci rozhodnutí založených do spisu stranou žalovanej (3.000 - 8.000 €). Je tomu tak aj z toho dôvodu, že obe žalobkyne nemali okrem matky žiadne iné príbuzenstvo, ktoré by im mohlo podať pomocnú ruku, či s nimi aj zdieľať ich smútok. Obe uviedli, že s otcom sa nestretávajú (matka sa s ich otcom rozviedla a ten trval na svojom spoluvlastníctve k domu) a ich jediná stará mama je psychicky chorá. Žalovaná tieto skutočnosti nepoprela. Zanedbateľná nie je ani skutočnosť, že podstatnú časť svojho mladého života žalobkyne vyrastali v neúplnej rodine a o to viac boli k nebohej matke emocionálne pripútané.

19. V tejto súvislosti súd poukazuje najmä na judikatúru v obdobných veciach založenú do spisu zo strany žalovanej a to: R-OS Kežmarok zo dňa 23.9.2019 pod sp. zn.: 3C/5/2018, potvrdený R-KS Prešov zo dňa 20.7.2020; R-OS Trnava zo dňa 21.1.2015 pod sp. zn.: 13C/9/2013, potvrdený R-KS Trnava zo dňa 1.6.2016 pod sp. zn.: 24Co/440/2015; R-OS Prešov zo dňa 26.10.2016 pod sp. zn.: 14C/298/2014, potvrdený R-KS Prešov zo dňa 28.8.2018 pod sp. zn.: 9Co/6/2017 a R-OS Žilina zo dňa 10.10.2019 pod sp. zn.: 14C/55/2018, potvrdený R-KS Žilina zo dňa 30.6.2020 pod sp. zn.: 5Co/16/2020.

20. Súd neprihliadol na žalobkyňami poukávané rozhodnutia z dôvodu, že tieto neriešili obdobné prípady straty matky, či otca, ale straty dieťaťa (R-OS Bratislava II zo dňa 5.2.2014 pod sp. zn.: 18C/76/2012, tento rozsudok bol sčasti zrušený; R-KS zo dňa 28.3.2017 pod sp. zn.: 5Co/30/2014; R-OS Bratislava II zo dňa 28.10.2013 pod sp. zn.: 13C/206/2008, R-NS SR zo dňa 22.2.2017 pod sp. zn.: 6Cdo/92/2015). Ďalšie rozsudky sa síce týkali straty matky, išlo ale o deti nesamostatné, vo veku blízkom veku maloletých, s ďalšími vážnymi okolnosťami a následkami (R-KS Trenčín zo dňa 7.7.2015 pod sp. zn.: 6Co/810/2014 zo dňa 7.7.2015; R-OS Nové Mesto nad Váhom zo dňa 15.1.2014 pod sp. zn.: 7C/151/2008).

21. Súd sa pri rozhodovaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v žiadaných sumách nemohol prikloniť ani k poukazu PZ žalobkyň na rozhodovanie súdov v iných prípadoch nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy, napr. za zásah do ochrany cti a ľudskej dôstojnosti, zásah pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti "non lege artis", prieťahoch v konaní a ďalšie, pretože ide o úplne odlišné skutkovo riešené prípady, ktoré sú s prejednávanou vecou neporovnateľné. Nemožno tiež poukazovať na znaleckým ústavom vyčíslenú hodnotu ľudského života, o ktorej nevedno, ako ku nej ústav prišiel. Nie je prípustná ani automatická paušalizácia súm priznávaných súdmi vo veciach obdobných, ako je vec prejednávaná. Každý prípad je totiž iný a východiskové princípy potrebné pre priznanie výšky nemajetkovej ujmy súd posudzuje vždy vo vzťahu k okolnostiam, za ktorých sa udiali a následkom, ktoré vyvolali.

22. Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol v znení, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohoto rozsudku. Priznané sumy súd považuje za primerané.

23. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v zamietavej časti podali odvolanie žalobkyne, ktoré žiadajú odvolací súd, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zmenil a ich žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Svoje odvolanie odôvodnili podľa § 365 ods. 1 písm. d/, b/ a h/ CSP a ďalej tým, že Okresný súd Bratislava II správne konštatuje, že je potrebné pri výške škody prihliadať na citové väzby, následky, okolnosti prípadu, odkázanosť alebo príbuzenstvo. Potom však nie je zrejmé, prečo konštatoval, že v predmetnej veci je potrebné obmedziť kompenzáciu zákonom č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi (ďalej len „Zákon o obetiach“). Mohlo by sa zdať logické, že sumy priznávané obetiam násilných (úmyselných) trestných činov musia byť vyššie, ako sumy priznávané v prípade nedbanlivostných trestných činov. Pri zjednodušenom pohľade na túto problematiku sa zdá, že takéto odškodňovanie je dokonca logické podľa argumentu a fortiori. Ide však len o zdanie, pretože aplikovanie Zákona o obetiach je nevhodné hneď z viacerých dôvodov. Úvodom sa žiada poznamenať, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka má súd určiť s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka teda súdu vymedzuje kritériá (i keď z podstaty veci neurčité), ktorými sa má riadiť. Ak si súd už na začiatku stanoví limit podľa iného právneho predpisu, dobrovoľne si tým znemožní v plnej miere zohľadniť tie kritériá, ktoré podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zohľadniť musí. Okrem toho, samotným účelom odškodňovania v zmysle Zákona o obetiach je splnenie pozitívneho sociálneho záväzku štátu voči obetiam násilných trestných činov. Odškodnenia v zmysle tohto zákona je možné sa domáhať, až keď poškodení nevymôžu náhradu od samotného páchatela. Až vtedy prichádza na rad štát, ktorý limitom uvedeným v zákone vyjadruje, akým mechanizmom si môže dovoliť, resp. je ochotný obeť subsidiárne odškodňovať. Nie je bez významu, že páchatel úmyselného trestného činu sa nepodieľa na platení poisťného pre prípad, že úmyselný trestný čin spácha. Je neudržateľné, aby poisťovateľ, ktorý kumuluje prostriedky na základe platieb poisťného, bol pri náhrade ujmy chránený limitom nastaveným podľa toho, čo si môže dovoliť štát. Inak povedané, použitím Zákona o obetiach sa do súkromnoprávneho vzťahu poisťovateľa a poškodeného vnáša obmedzenie verejnoprávnu reguláciou vzťahu medzi poškodeným a štátom. Preto ani teologickým výkladom nemožno dospieť k záveru o opodstatnenosti tejto analógie, keďže odškodňovanie obetí násilných trestných činov je výsledkom harmonizácie práva v zmysle požiadaviek 1. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001 /220/SVV a 2. Smernice Rady 2004/80/ES z 29. apríla 2004 o náhradách obetiam trestnej činnosti. Účelom predmetných smerníc nie je zastropovanie sumy odškodnenia, ale práve naopak, stanovenie minimálnych požiadaviek na ochranu obetí trestných činov a ich odškodňovania. Preto sme toho názoru, že minimálny verejnoprávny rámec odškodňovania nemôže byť maximálnym limitom odškodňovania v súkromnoprávných vzťahoch, ale len orientačnou spodnou hranicou súm odškodnenia. Následkom limitovania náhrady dochádza i k narušeniu princípu náhrady skutočnej škody, resp. ujmy, ako základného princípu súkromného práva. Analogicky poukazujeme na nález Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. US 10/2016 z 10. októbra 2018, R 4/2018, v zmysle ktorého „Ústavný súd nezabúda, že ide o princíp súkromného práva, nie o neobmedziteľnú a absolútne platnú požiadavku ústavno-právnej povahy. Aj tento princíp však nadobúda konštitucionálny význam, ak povaha majetkovej škody umožňuje objektivizovať jej rozsah a ak je spravodlivé od škodcu požadovať plnú náhradu škody, (bod 129. nálezu)“ V citovanom náleze sa síce prejednávalo obmedzenie náhrady majetkovej škody, ktorú je možné omnoho ľahšie objektivizovať, nič to však nemení na veci, že súkromné právo sa spravuje zásadou náhrady úplnej ujmy, preto odškodniť treba nemajetkovú ujmu v rozsahu, v akom skutočne vznikla, nie v rozsahu, v akom by ju hypoteticky odškodnil štát (i to až v prípade, ak by od

škodcu samotného nedošlo k odškodneniu). Navyše, počas celého konania na prvom stupni okresný súd žiadnym spôsobom nenaznačil, že pri posudzovaní výšky nemajetkovej ujmy bude náhradu obmedzovať analogicky podľa Zákona o obetiach. Túto argumentáciu nepredostrela ani žalovaná. Uvedené sa teda žalobkyne dozvedeli až z odôvodnenia rozsudku, nemali teda ani len možnosť sa vysporiadať s touto úvahou súdu v konaní na prvom stupni. V dôsledku toho je rozhodnutie prekvapivé, dôsledkom čoho je porušenie práv žalobkýň na spravodlivý proces. Nie je ani zrejmé, z akého dôvodu potom súd žiadal predložiť rozhodnutia, ktoré by odôvodňovali žalovanú sumu (ktorá zjavne prevyšuje sumu odškodňovania obetí), keď mu stanovený limit ani neumožňoval na tieto prihladiť. Suma summarum tak použitie Zákona o obetiach na prejednávajúcu vec zakladá odvolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci (aplikácia nevhodného predpisu navzdory kritériám predpísaným v § 13 ods. 3), ako aj znemožnenie realizovať procesné práva v takej miere, že ide o porušenie práva na spravodlivý proces (nemožnosť akokoľvek sa vyjadriť k tejto úvahe súdu, keďže o nej strany sporu až do rozhodnutia netušili). V rámci konania na prvom stupni boli do konania predložené rozhodnutia Okresného súdu Bratislava II v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave (sp. zn. 5Co/30/2014), ktorým bola pozostalej matke priznaná náhrada 33.193,92-€ za smrť 20-ročnej dcéry žijúcej v spoločnej domácnosti, a konanie na Okresnom súde Bratislava II a Krajskom súde v Bratislave (č. k. 6Co/217/2014-286) a kde sa rodičia nakoniec domohli náhrady vo výške 40.000,-€ každý za smrť 23 ročnej dcéry už nežijúcej v spoločnej domácnosti (uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 29.5.2017, sp. zn. 18C/76/2012, ktorým bol schválený zmler). Predložený bol tiež rozsudok Okresného súdu Nové mesto nad Váhom (sp. zn. 7C/151/2008) v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trenčín (sp. zn. 6C0/810/2014), ktorým bola manželovi priznaná za smrť manželky náhrada 70.000,-€ a dospelým deťom náhrada 100.000,-€ každému. Účelom tohto prípadu bolo však skôr len ilustrovať, že suma, ktorú žalobkyne žiadajú nie je premrštená, keďže za istých okolností je možné priznať i omnoho viac. Na tieto rozhodnutia súd neprihliadol s odôvodnením, že nešlo o stratu rodiča, ale dieťaťa, a to napriek tomu, že zaniknuté vzťahy boli čo do intenzity obdobné (v podrobnostiach poukazujeme na stanovisko žalobkýň z 29.10.2021). Tvrdenie, že strata dieťaťa je omnoho väčšou ujmov ako strata rodiča je rýdzo subjektívne, a ako rozlišovacie kritérium nemôže obstáť. Náhradou nemajetkovej ujmy sa totiž odškodňuje zmarený rodinný vzťah ako taký, a je málo podstatné, koho smrťou zanikol. Tak ako rodičia by nemali zažiť smrť svojich detí, tak ani deti by nemali zažiť náhlu a predčasnú smrť svojich rodičov. Ako vyplýva aj zo štatistiky vedenej Národnou bankou SR, priznávanie menších súm pozostalým deťom v porovnaní s rodičmi nie je súdnou praxou prijímané, nakoľko priemerná suma nemajetkovej ujmy priznávaná za smrť dieťaťa a rodiča je v poslednom období takmer rovnaká. Sme si vedomí toho, že ide „len“ o štatistický ukazovateľ, avšak i tento napovedá, že sa odškodňuje najbližší príbuzenský vzťah perse bez ohľadu na to, či zanikol smrťou dieťaťa alebo „iba“ jeho rodiča. Nad rámec uvedeného poukazujeme napríklad na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 14Co/19/2017, kde potvrdil rozsudok okresného súdu, ktorý v prípade hmotne nezávislých osôb priznal pre plnoleté deti sumy 17.000,-€ a 20.000,-€ za smrť rodiča. Takisto Krajský súd Prešov vo svojom rozhodnutí, sp. zn. 21Co/137/2017 potvrdil rozhodnutie okresného súdu, ktorý priznal plnoletým deťom zosnulého nemajetkovú vo výške 20.000,-€ každému. Preto i s ohľadom na tieto rozhodnutia, kde zosnulou osobou bol rodič, a pri zohľadnení individuálnych okolností prejednávaneho prípadu (odôvodňujúcich zvýšenie sumy), považujeme žalovanú sumu za dôvodnú. Taktiež poukazujeme na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 19.9.2018, sp. zn. 25Cdo/894/2018, Rc 85/2019, v ktorom NS ČR vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy zaujal stanovisko, že „[z]a základnú časť náhrady, modifikovateľnou s užitím zákonných a judikatúrou dovozených hľadísk, lze považovat v prípade nejbližších osob (manžel, rodiče, děti) dvacetinásobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanou u národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozeného.“ Dávame do pozornosti skutočnosť, že NS ČR hovorí o strate najbližších osôb bez podstatného rozlíšenia v tom, či ide o smrť rodiča alebo dieťaťa. Taktiež podotýkame, že ide o základnú sumu, ktorá je ďalej modifikovateľná konkrétnymi okolnosťami, ktoré v prejednávacom prípade odôvodňujú zvýšenie priznanej sumy (vyrastanie v neúplnej rodine bez otca, absencia kontaktov so zvyškom rodiny, strata zázemia v dôsledku smrti matky). Nejedná sa pritom o maximálnu čiastku, ktorá by sa mala deliť medzi pozostalých, ale prináleží každému zvlášť. Okresný súd sa však rozhodol poukázať najmä na „judikatúru“ v obdobných veciach založenú do spisu zo strany žalovanej (bod 35. napádaného rozsudku). V každom rozhodnutí, ktoré žalovaná predložila, a na ktoré súd poukazuje, bola odvolateľom len žalovaná strana (poisťovňa). Procesné snažby žalobcov tak končili na okresných súdoch, preto im krajské sudy ani len nemohli priznať väčšiu sumu, než priznali sudy okresné. Vo vzťahu k žalobcom tak ide o rozhodnutia niekoľkých okresných súdov, ktoré sú prezentované ako judikatúra len preto, že „prípado bol aj na kraji,“ a to napriek tomu, že v každom konaní bolo rozhodnuté v neprospech poisťovne ako jediného odvolateľa. Túto okolnosť súd nijak nezohľadnil napriek tomu,

že na ňu bol upozornený (str. 1 zápisnice z pojednávania dňa 27.1.2022). Nedá sa preto tvrdiť, že by len unikla pozornosti. Vzhľadom na uvedené okresný súd vec neprávne právne posúdil, keď selektívne aplikoval súdne rozhodnutia ako „živé právo“, a konanie zaťažil aj inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keď namiesto objektívnej okolnosti, ktorou je zánik najbližšieho rodinného vzťahu, uprednostnil subjektívne úvahy o tom, že smrť dospelého dieťaťa je oveľa horšia ako smrť rodiča. Pokiaľ je rodina skutočne základnou bunkou spoločnosti (čl. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov), ochrana zničených emocionálnych väzieb musí byť povýšená nad ochranu ostatných nárokov. Judikatúra by prioritne mala nastaviť definičné pravidlá pre odškodňovanie nemajetkových ujím komplexne, aby existovala predovšetkým zdravým rozumom uchopiteľná hierarchia hodnôt a primeranosť medzi jej všetkými variantmi, a to od odškodňovania najtragickejších nemajetkových ujím po satisfakcie priznávané v iných, menej závažných konaniach. Žalobkyne tvrdia, že suma odškodnenia pri úmrtí blízkej osoby má odzrkadľovať aj to, akú hodnotu prisudzuje spoločnosť zmareným citovým vzťahom. Pokiaľ sú vydávané excesívne rozhodnutia pri zásahoch do cti, povesti a dobrého mena, avšak pri náhrade nemajetkovej ujmy pri strate blízkej osoby (mamy) je žalobkyniam priznaná suma 9.000,- €, resp. 11.000,- €, oprávnene vnímajú túto peňažnú satisfakciu ako neprimeranú a nespravodlivú. Do pozornosti dávame napr. potvrdzujúci rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 22.11.2018, sp. zn. 5Co/105/2018, ktorým priznal žalobcovi za vzniknuté prieťahy náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 16.000,- €, alebo rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 30.1.2019, sp. zn. 2Co/320/2016, ktorým bola žalobkyni priznaná finančná kompenzácia vo výške 30.000,- € za ujmu na cti, povesti a dobrom mene, a to odvysielaním nepravdivej reportáže v hlavnom vysielacom čase. Síce sa nejednalo o totožný skutkový stav, avšak vzhľadom na zjavný nepomer priznaných súm (11.000,- € a 9.000,- € c/a 16.000,- €, resp. 30.000,- €) je potom legitímna otázka, v čom je doživotná a nezvratná ujma spôsobená žalobkyniam menej závažná, že si vyžadovala priznanie nižšej náhrady. Okresný súd sa však odmietol zaoberať hierarchiou hodnôt skrátka preto, že „...v iných prípadoch nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy, napr. za zásah do ochrany cti a ľudskej dôstojnosti, zásah pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti „non lege artis“, prieťahoch v konaní a ďalšie, (...) ide o úplne odlišné skutkovo riešené prípady, ktoré sú s prejednávanou vecou neporovnateľné.“ Súd v podstate odmietol tento argument z toho istého dôvodu, pre ktorý bol navrhnutý. Nikdy sme totiž netvrdili, že by išlo o podobné prípady. Práve naopak, tvrdíme, že v prípadoch, kedy vznikne neporovnateľne menšia ujma, sú priznávané vyššie sumy.

24. K odvolaniu žalobkýň sa vyjadrila žalovaná, ktorá považuje rozhodnutie prvej inštancie za spravodlivé, dostatočne a logicky odôvodnené, a preto odvolaciemu súdu navrhuje, aby toto rozhodnutie ako vecne správne potvrdil a priznal žalovanej náhradu trov konania. V úvode svojho odvolania žalobkyne poukazujú na „konštatovanie“ súdu prvej inštancie, podľa ktorého je v predmetnej veci potrebné obmedziť kompenzáciu zákonom č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, a ďalej uvádzajú argumenty, prečo zákon č. 215/2006 Z. z. pri rozhodovaní v predmetnom prípade použiť nemožno. Pre použitie tohto zákona považujú žalobkyne rozhodnutie za prekvapivé. Z uvedeného dôvodu malo dôjsť k porušeniu práva žalobkýň na spravodlivý proces. Argumentácia žalobkýň je zavádzajúca, nakoľko súd prvej inštancie v žiadnej časti svojho odôvodnenia rozhodnutia neuviedol, že je potrebné obmedziť kompenzáciu zákonom č. 215/2006 Z. z. Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení len uviedol, že prihliadol na zákon č. 215/2006 Z. z., pričom ďalej riadne odôvodnil, na základe akých aspektov priznal tej -ktorej žalobkyni nemajetkovú ujmu v danej výške. Navyše súd prvej inštancie poukázal aj na to, že priznal sumy vyššie ako boli obdobné prípady z rozhodnutí predložených v rámci konania žalovaným, a aj v tomto smere svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Skutočnosť, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní prihliadol okrem iného aj na zákon č. 215/2006 Z. z., podľa názoru žalovaného neznamena, že rozhodnutie je prekvapivé. O prekvapivom rozhodnutí by sme mohli hovoriť možno v prípade, ak by súd vôbec nevzal do úvahy rozhodovaciu prax súdov v obdobných prípadoch, prípadne by sa nezaoberal okolnosťami rozhodujúci mi pre prípad žalobkýň, čo sa však nestalo. Ďalej žalobkyne vo svojom odvolaní poukazujú na rozhodnutia, ktoré predložili v rámci konania a na ktoré súd prvej inštancie odmietol prihliadať, nakoľko tieto sa netýkali obdobných situácií. S týmto názorom a postupom súdu sa žalovaný plne stotožňuje. Dokonca aj v rozhodnutí, na ktoré žalobkyne poukazujú vo svojom odvolaní (rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 24.02.2018, sp. zn. 14Co/19/2017) súd uvádza: Odvolací súd vo vzťahu k námietkam tak žalobcov ako aj žalovanej ohľadom potreby prihliadnutia na rozhodovaciu činnosť slovenských súdov zdôrazňuje, že spravodlivé je porovnávať skutkovo a právne obdobné veci (smrť otca spôsobená dopravnou nehodou nebanlivostným konaním, žalobcovia plnoleté deti a žalovaný prevádzateľ), nie žalovaným predkladané rozhodnutia s najvyššími priznanými náhradami nemajetkovej ujmy vo veciach,

ktoré majú spoločné s vecou prejednanou len označenie predmetu konania. V tejto súvislosti žalovaný uvádza, že podľa jeho názoru súd prvej inštancie rozhodol spravodlivo, keď žalobkyni 1/ priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 9.000 Eur a žalobkyni 2/ priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 11.000 Eur. Ak by súd prvej inštancie priznal žalobkyniam vyššie sumy, prípadne sumy, ktoré si žalobkyne uplatňovali, tak by s prihliadnutím na okolnosti predmetného prípadu žalobkyní konal v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou. Žalobkyne počas celého konania poukazovali na rozhodnutia vo veciach, ktoré boli úplne odlišné a ktoré sa v predmetnom spore nedali aplikovať.

25. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadrili žalobkyne, ktoré uvádzajú, že v rámci odvolania boli uvedené dôvody, prečo sa prvoinštančný súd pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy nesprávne obmedzil ustanoveniami zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov (ďalej len „Zákon o obetiach“). Žalovaná túto argumentáciu považuje za zavádzajúcu (sic!) s odôvodnením, že „súd prvej inštancie v žiadnej časti svojho odôvodnenia rozhodnutia neuviedol, že je potrebné obmedziť kompenzáciu zákonom č. 215/2006 Z. z.“ Poukazujeme preto na bod 30. napádaného rozhodnutia, poslednú vetu: „Túto hranicu (pozn.: 50 násobok minimálnej mzdy) súd zobral ako maximálne prípustnú pre priznanie výšky nemajetkovej ujmy v prípade žalobkyní.“ Z vyjadrenia žalovanej vyplýva, že naďalej zastáva názor v zhode s prvoinštančným súdom, že rozhodnutia predložené žalobkyniami sa netýkajú obdobných situácií, pričom cituje z rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 14Co/19/2017. V prvom rade poukazujeme na to, že aj sumy priznané citovaným rozhodnutím boli podstatne vyššie (17.000,-€ a 20.000,-€), než priznané napádaným rozhodnutím v prejednávanej veci. Pripomíname tiež rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 21Co/137/2017, ktorý plnoletým deťom priznal každému 20.000,-€. Máme zato, že 20.000,-€ je spravodlivé v prípadoch, kde nie sú prítomné okolnosti zdôvodňujúce priznanie vyššej sumy (absencia ostatnej rodiny, mimoriadna citová naviazanosť, potreba odbornej pomoci, strata zázemia a pod.). Ďalej pripomíname, že prvoinštančný súd neprihliadnutie na predložené rozhodnutia postavil len na rýdzo subjektívnom argumente, že úmrtie dospelého dieťaťa je horšie, než keď dospelému dieťaťu umrie rodič. To je v rozpore so samotnou filozofiou inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorej zmyslom je odškodniť zmarený vzťah ako taký. Za týmto účelom sa napokon skúma intenzita tohto vzťahu. Tomu zodpovedá i priemerne priznávaná výška náhrady za smrť rodiča a za smrť dieťaťa, ktorá je v ostatnom období viac menej zhodná (viď tabuľka priemerne priznávanej náhrady, ktorá bola prílohou odvolania). Koho smrťou vzťah zanikol je preto málo podstatné. Pridržame sa naďalej argumentov uvedených v stanovisku žalobkyní z 29.10.2021, kde boli najmä v častiach I.I. a I.II. podrobne analyzované podstatné skutkové rysy zmarených rodinných vzťahov. Časť I.III bola skôr ilustračná vtom zmysle, že nárok žalobkyní nie je v žiadnom prípade premrštený, keďže za určitých okolností je možné priznať ďaleko vyššie sumy než tie, ktoré žalobkyne žiadajú. Taktiež sa ohľadom súdnej praxe pridržame príslušnej argumentácie v časti II.I odvolania. Vo svetle uvedeného považujeme tvrdenie žalobkyne, že predložené prípady „majú spoločné s vecou prejednanou len označenie predmetu konania“ za nenáležité.

26. Odvolací súd, viazaný rozsahom (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyní nie je opodstatnené.

27. Súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 ods. 1, 2, 3 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil (§ 220 ods. 1, 2 CSP).

28. Vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, obmedzil odvolací súd odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP

29. V súvislosti s odvolaním žalobkyní a to konkrétne výškou náhrady odvolací súd uvádza, že sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie.

30. Z vykonaných dôkazov mal súd dostatočne preukázané to, že hĺbka vzťahu žalobkyň a ich zosnulej matky viedla k ľudsky prirodzenému smútku. Je nepochybné, že smrť tak blízkej osoby pri usporiadaných rodinných pomeroch so žalobkyňami, a tomu zodpovedajúcim očakávaním ďalšieho šťastného spoločného života, vyvolal ľudsky prirodzenú psychickú bolesť a životné nešťastie aj napriek tomu, že precitovanie bolesti zo smrti príbuzného je subjektívnou skutočnosťou, ktorú je dokazovaním možné objektivizovať len zo skutočností o vzťahu medzi príbuzným a zomrelou osobou v čase jej života. Tieto skutočnosti boli dostatočne a bez toho, aby boli rozporované zistené vykonaním dokazovaním.

31. Ak žalobkyne v rámci svojho odvolania odvolaciemu súdu predkladajú viaceré súdne rozhodnutia v oblasti náhrady nemajetkovej ujmy za smrť niektorého príbuzného, odvolací súd v tomto kontexte musí uviesť, že i keď na rozdiel od právnych úprav v niektorých iných štátoch naša právna úprava nestanovuje paušálne sumy náhrad, každý prípad je potrebné posudzovať individuálne, v konkrétnych jeho súvislostiach a okolnostiach. Preto nie je možné povedať, že súd prvej inštancie žalobkyňami poškodil, pokiaľ im priznal náhrady nemajetkovej ujmy v menšej výške, než v na prvý pohľad obdobnej veci priznal iný súd ako náhradu nemajetkovej ujmy iným žalobcom, ktorí stratili svojho blízkeho, v každej prejednávanej veci je potrebné prihliadať na špecifiká veci, hĺbku vzniknutej ujmy, intenzitu vzťahu pozostalých so zomrelým, vek zomrelého a pozostalých, otázka hmotnej závislosti pozostaleho na zomrelej osobe a pod. Súd príkladom z porovnateľných vecí uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 14C/287/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/267/2016 zo dňa 11.05.2016 bola maloletému vnukovi zomrelého priznaná suma 3.000 eur, rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 21C/15/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/130/2017 bola žalobkyňa v 1. rade ktorá naraz pri dopravnej nehode stratila dcéru vo veku 5 rokov a matku vo veku 54 rokov priznaná suma za obe 8.000 eur (4.000 eur + 4.000 eur), žalobcovi v 2. rade za smrť jeho maloletej dcéry suma 4.000 eur a žalobcovi v 3. rade za smrť sestry a babky sumu 4.000 eur a 3.000 eur, spolu 7.000 eur (pri 50 % zavinení starej matky na nehode), či rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 5C/103/2011, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/33/2016, ktorým bola 38 ročnej manželke zomrelého a jeho dvom maloletým deťom žijúcim s ním pred smrťou v spoločnej domácnosti a odkázaných na neho výživou priznaná suma každému 7.000 eur.

32. Nielen z týchto, ale ani z ostatných súdnych rozhodnutí nemožno vyvodit' žiaden objektivizačný ukazovateľ toho, aká by mala byť výška náhrady nemajetkovej ujmy, keďže prirodzene ide o vec, ktorej podstata nie je transparentná a ktorá vychádza z dlho morálne a právne odmietaného názoru, že smútok z úmrtia príbuzného možno vyjadriť v peniazoch. Odvolací súd opakovane pripomína, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, pretože žiadna suma súdom priznaná nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu ani na to aby nahradila život človeka. Jej účelom a zmyslom je zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Táto nemá byť zábezpekou, zdrojom obživy ani náhradou príjmu. Pri smrti blízkej osoby žiadna suma, ani vysoká ani nízka nemôže byť dostačujúcim ekvivalentným prostriedkom ochrany osobnosti v takomto prípade. Napriek tomu súd prvej inštancie riadne odôvodnil svoje rozhodnutie a to aj v rámci rozhodovania o výške primeranej náhrady nemajetkovej ujmy. V prejednávanej veci je nepochybné, že neoprávneným zásahom, za ktorý zodpovedá poisťovňa žalovanej bola narušená celistvosť rodiny žalobkyň, bolo zasiahnuté do ich rodinného a súkromného života, pričom následky sú trvalé a nezvratiteľné čo žalobkyne preukázali aj svojimi výpoveďami. Vzhľadom na základné rozsahové ukotvenie nárokov blízkych pozostalých po obetiach dopravnej nehody, ako aj na závažnosť u žalobkyň vzniknutej ujmy okolnosti nehody súd prvej inštancie správne postupoval, keď podporné na prejednanú vec použil ustanovenia zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. Ako už súd vyššie uvádza, v našom právnom poriadku zákonodarca neurčil presný postup ako zistiť výšku nemajetkovej ujmy, ktorú je potrebné priznať pozostalým pri strate svojho príbuzného pokiaľ sa jedná o obeť dopravnej nehody (ktorú spôsobila vodička O. J. z nedbanlivosti), preto súd prvej inštancie na vyhnutie sa svojvôli pri rozhodovaní o určení výšky nemajetkovej ujmy pri obeti nedbanlivostného činu si ako hornú hranicu stanovil najvyššiu možnú prípustnú výšku odškodnenia, ktorú stanovuje práve zákon č. 215/2006 Z.z. (maximálne 50 násobok minimálnej mzdy. Minimálna mzda v roku 2019 tvorila sumu 430 € x 50 = 21.500 €). V tomto ohľade je možné povedať, že bolesť v prípade násilnej straty blízkeho človeka ako obeť trestného činu spáchaného úmyselne je odškodňovaná z dôvodu, že štát zlyhal pri zabezpečovaní ochrany pred násilnými trestnými činmi páchatel'ov, ktoré sa v našej spoločnosti zaväzuje potierať a pôsobiť preventívne na zabránenie ich spáchania, zatiaľ čo pri obeti nedbanlivostného činu je miera možnosti ich prevencie len obmedzená a preto aj výška najvyššieho možného odškodnenia obeť je prirodzene nižšia než pri obeti úmyselného trestného činu.

32. Je teda potrebné prijať záver, že suma určená žalobkyniam v rozhodnutí súdu prvej inštancie v rozsahu 11.000 eur pre žalobkyňu 2/ a 9.000 eur pre žalobkyňu 1/, zodpovedá požiadavke primeranej náhrady za hlbokú stratu v životoch žalobkýň, ktoré prišli o matku. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

33. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

34. O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní súd vzhľadom na to, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyniam 1/ a 2/ priznáva v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

35. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP, § 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťelom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa(§ 429 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 CSP).